

UOT: 338

KƏND TƏSƏRRÜFATI SAHƏSİNDƏ SAHİBKARLARA DÖVLƏT KÖMƏYİ SİSTEMİNİN FORMALAŞDIRILMASININ XÜSUSİYYƏTLƏRİ

Y.X. VƏLİYEV

Azərbaycan Tibb Universiteti

Məqalədə müasir şəraitdə həyata keçirilən iqtisadi islahatlar kənd təsərrüfatında sahibkarlıq mühitinin sürətli inkişafına təkan vermiş ölkə, iqtisadiyyatının inkişafında və yaxşılaşdırılmasında xüsusi əhəmiyyət kəsb etmişdir.

Bu baxımdan məqalədə regionlarda keyfiyyətli və ucuz məhsul bölgünün yaradılması aqrar sahədə sahibkarlığın inkişaf texnoloji biznes-marketing infrastrukturunun yaradılması aydın görünür. Bu sahəyə dövlət köməyi sisteminin genişləndirilməsinin zəruriliyi vacibliyi gündəmə gəlir.

Açar sözlər: kənd təsərrüfatı sahəsi sahibkarlığın inkişafı, istehsal, təsərrüfat, fermer innovasiya, səmərəlilik.

Müasir şəraitdə bazar münasibətlərinə keçidinin ən mühüm istiqamətlərindən biri də sahibkarlığın fəaliyyət mexanizminin formalaşması və inkişafıdır. Yeni iqtisadi sistemə keçidlə əlaqədar olaraq, Azərbaycanda həyata keçirilən iqtisadi islahatların mərkəzi həlqəsi-səmərəli sahibkarlıq mühitinin yaradılmasıdır. Son illər ərzində müstəqil respublikamızda əldə edilmiş siyasi sabitlik və iqtisadi yüksəliş, ölkədə sahibkarlığın fəaliyyət mexanizminin işə düşməsi iqtisadiyyatımızın inkişafı üçün əlverişli şərait yaratmışdır.

Azərbaycan Respublikasının Əsas Qanununda Konstitusiyasında bazar münasibətlərinə keçid əsasında iqtisadiyyatın inkişafı, azad sahibkarlığa təminat verilməsi, rəqabət mexanizminin formalaşması və inkişafı, həmçinin rəqabətin qorunması ilə bağlı fundamental müddəalar öz əksinin tapmışdır. Burada göstərilir ki, hər kəs qanunla nəzərdə tutulmuş qaydada öz imkanlarından, qabiliyyətindən və əmlakından sərbəst istifadə edərək təkbaşına və ya bəqşaları ilə birlikdə azad sahibkarlıq fəaliyyəti və ya qanunla qadağan olunmayan digər iqtisadi fəaliyyət növü ilə məşğul ola bilər.

Müasir dövrün yeni iqtisadi sistemə keçmiş, bazar münasibətlərini inkişaf etdirən və dərinləşdirən ölkələrin təcrübəsi göstərir ki, zəngin məzmunu və müxtəlif formalara malik olan sahibkarlıq fəaliyyəti, hər bir subyektin kompleks tərəqqisinin əsas şərti və hərəkətverici qüvvəsidir.

Sahibkarlıq fəaliyyəti xüsusi mülkiyyətlə bağlı olduğu üçün, tarixi-iqtisadi kateqoriyadır. Buna görə də tarixən xüsusi mülkiyyət azad sahibkarlıq fəaliyyətinin iqtisadi əsası, sahibkarlıq fəaliyyəti isə müəyyən mənada xüsusi mülkiyyətin reallaşdırma, həyata keçirilmə forması kimi çıxış etmişdir. Xüsusi mülkiyyətlə sahibkarlıq fəaliyyətinin bir-birilə qarşılıqlı əlaqəsi və birinin digərini tamamlaması xüsusiyyəti müasir dövrdə də öz əhəmiyyətini itirməmişdir.

Sahibkarlıq mühiti isə, təkcə onda iştirak edən tərəflərin qarşılıqlı, asılı olan fəaliyyətini deyil, həm də

təsərrüfatda sahibkarlığa məxsus funksional əlaqə əlamətlərinin reallaşdırılmasına imkan verən müəyyən şərtlərin olmasını da ifadə edir. Sahibkarlıq funksiyalarının formalaşması, inkişafı və imkanların təsir edən amillər məcmusu sahibkarlıq mühitini təşkil edir. O, bir mühüm elementdən ibarətdir.

İqtisadi cəhətcə azad olmaq, sahibkarlıq mühitinin ən əsas və müəyyənəddici əlamətdir. Sahibkar üçün iqtisadi azadlıq-nəinki yalnız bu və ya digər fəaliyyət növü ilə məşğul olmaq, ehtiyatlara və bazarlara bərabər surətdə malik olmaq imkanlıdır, həm də ilk öncə sahibkarlıq fəaliyyətinin təsdiqidir. Eləcə də sahibkarlıq mühiti yekcins deyildir. Onun bəzi ölçüləri sahibkarlıq fəaliyyətindən tamamilə asılı olamadan meydana gəlir və öz üzərində onun təsirini hiss etdirmir. Eyni zamanda, bir sıra parametrlər də sahibkarlıq fəaliyyətinin təsirlərinə kifayət qədər həssasdır. Beləliklə, sahibkarlıq mühiti sanki iki böyük sahədən ibarətdir. Onlardan birinin parametrləri sahibkarın təsirinə məruz qalmır və burada o, yalnız əmələ gələn şəraitə uyğunlaşa bilər.

Tədqiqatlar göstərir ki, iqtisadiyyatın ayrı-ayrı sahələrində sahibkarlıq fəaliyyətinin formalaşması və inkişafına aşağıdakı amillər təsir göstərir:

- demografik amillər (iqlim, torpaqların növü, xammal bazasının vəziyyəti, əhalinin sayı, tərkibi);
- sosial-mədəni amillər (təhlil səviyyəsi, dini baxışlar, mədəni-əxlaqi normalar);
- texnoloji amillər (elm və texnikanın inkişafı səviyyəsi, ölkənin industrial inkişaf səviyyəsi və s.);
- iqtisadi amillər (bazar münasibətlərinin inkişaf dərəcəsi, rəqabət səviyyəsi və s.);
- institusional amillər (bank sisteminin inkişafı, informasiya təminatı və s.);
- hüquqi amillər (sahibkarlığın qanunvericiliklə müdafiəsi);
- siyasi amillər (siyasi institutların mövcudluğu və s.).

Əvvəlki fəsildə qeyd olunduğu kimi, iqtisadiyyatın ayrı-ayrı sahələrində o cümlədən aqrar sahədə

sahibkarlıq fəaliyyətinin tənzimləyən hüquqi-normativ aktlar sistemi mövcuddur. Onlardan biri də "Kiçik Sahibkarlığa Dövlət köməyi haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanunudur (kənd təsərrüfatı sahəsində fəaliyyət göstərən təsərrüfat subyektlərinin əksəriyyəti məhz bu bölməyə aid edilir).

Qanunun 6-cı maddəsində kiçik sahibkarlığa Dövlət yardımının istiqamətləri aydın göstərilmişdir. Belə ki, bunlara kiçik sahibkarlığın yardım proqramlarının hazırlanması və həmin proqramların həyata keçirilməsi, kiçik sahibkarlıq subyektlərinə maddi, maliyyə, elmi-texniki və informasiya resurslarını əldə etmələri üçün güzəştli şəraitin yaradılması və sair bu kimi tədbirləri göstərmək olar. Eləcə də bu Qanunun "Kiçik sahibkarlığa dövlət maliyyə yardımı" maddəsində göstərilir ki, kiçik sahibkarlığa dövlət maliyyə yardımını müvafiq icra hakimiyyəti orqanı həyata keçirməklə, bu yardım məqsədi proqramlar çərçivəsində güzəştli kreditlər, subsidiyalar, kompensasiyalar, qrantlar, kreditlərə təminat verilməsi, lizinqin təşkili (istehlakçının sifarişi əsasında əmlakı satın almaqla, onu istehlakçıya orta və uzun müddətə icarəyə vermək məqsədilə həyata keçirilən xidmət növüdür), sahibkarlara xidmət göstərən maliyyə-kredit qurumlarına stimullaşdırıcı tədbirlərin tətbiqi formasında həyata keçirilir.

Kiçik və orta sahibkarlıq subyektləri tərəfindən iqtisadi, hüquqi, istehsal-texnoloji və digər məlumatların əldə olunması, həmçinin, onlar arasında işgüzar məlumat mübadiləsi etmək məqsədilə, müvafiq icra hakimiyyəti orqanları informasiya infrastrukturalarının yaradılması üzrə tədbirlər hazırlayır və həyata keçirirlər. Dövlət qurumları KOS subyektlərinə qanunvericiliklə müəyyən edilmiş qaydada və güzəştli şərtlərlə informasiya xidmətləri göstərə bilər.

Aqrar sahibkarlığa dövlət yardımının əsas istiqamətləri kimi regionlar üzrə güzəştli kredit və vergi dərəcələrinin tətbiqi, təsərrüfat qurumlarının müvafiq texnika, xammal, yanacaq və mineral gübrələrlə təmin edilməsi, büdcədə məqsədli vəsaitlərin, o cümlədən subsidiya və dotasiyaların ayrılması da müəyyən edilibdir.

Bundan başqa, Respublikamızda sahibkarlığın inkişafına Dövlət himayəsi məqsədilə 27 avqust 2002-ci ildə ölkə prezidentinin fərmanı ilə, Sahibkarlığa Kömək Milli Fondunun yeni əsasnaməsi" təsdiq edilmiş, onun praktiki fəaliyyəti canlandırmışdır. Belə ki, respublika sahibkarlığın inkişafı və əhəlinin işgüzarlıq fəaliyyətinin artırılması sahəsində tədbirlərdə iştirak etmək, onlara maliyyə yardımının göstərilməsi, sahibkarlığın, xüsusilə də kiçik sahibkarlığa kömək məqsədilə maliyyə resurslarının cəlb olunması və səmərəli istifadəsi əsasında dövlətin iqtisadi siyasətinin həyata keçirilməsinə kömək etmək fondun əsas məqsədlərindəndir.

Ümumilikdə, sosial-iqtisadi inkişafın müasir keyfiyyətlərinə nail olunması və sahibkarlığın inkişafı-qarşılıqlı əlaqəsi proses olub, səmərəli məşğulluq probleminin həllini, sahəvi strukturun təkmilləşdiril-

məsini, xammal, əmək, maliyyə resurslarından səmərəli istifadənin, istehsal olunan məhsulun həcmində və keyfiyyətinin artmasını, xarici investisiyaların cəlb edilməsini, istehlak sektorunun payının yüksəldilməsini nəzərdə tutur. Bu vəzifələrin mərhələlərinə vaxtında həll edilməsi sahibkarlıq fəaliyyətinin bütün formalarda-əmək, sahibkarlıq fəaliyyətinin motivasiyası prinsiplərinin fəallaşması əsasında kiçik və orta müəssisələrdə məşğulluğun yüksəldilməsi, onların potensialının səmərəli istifadə edilməsi, investisiyaların səmərəli tətbiqi və sistemləşdirməsinin fəallaşması ilə baş verməlidir.

Qeyd edək ki, sahibkarlığa, o cümlədən KOS bölməsinə Dövlət yardımı artıq bir neçə ildir ki, hökumət sənədlərində iqtisadi islahatların inkişafına, rəqabət mühitinin formalaşması, istehlak bazarını mal və xidmətlərlə doldurulmasına, yeni iş yerlərinin açılmasına, mülkiyyətçilərin və sahibkarların geniş təbəqələrinin formalaşmasına kömək edən əsas istiqamətlərdən biri kimi qəbul edilir.

Məlumdur ki, 2002-ci ilin iyun ayından başlayaraq, Azərbaycanda sahibkarlıq qurumları üçün prinsipə yeni qanunvericilik bazası işlənməyə başlanmışdır. Həmçinin, "Azərbaycan Respublikasında kiçik və orta sahibkarlığın inkişafının Dövlət Proqramı (2002-2005-ci illər)" tərtib olunmuşdur.

Fərman və proqramlarda xüsusi mülkiyyətin qorunması, vergi yükünün azaldılması və vergi sisteminin stimullaşdırıcı rolunun gücləndirilməsi, sahibkarlığın bir çox növləri üçün maneçiliklərin aradan qaldırılması, yeni məsuliyyət mexanizmlərinin yaradılması və buraxılması, nəzarətin xarakterinin və funksiyalarının dəyişdirilməsi üzrə fəallaşdırılması nəzərdə tutulur.

Eyni zamanda Sahibkarlığa Kömək Fondunun yeni əsasnaməsinin və onun vəsaitlərindən istifadə qaydalarının təsdiq edilməsi, sahibkarlara maliyyə yardımlarını sürətləndirməyə və artırmağa imkan vermişdir. Əsasnamədə qeyd edildiyi kimi, "fondun əsas vəzifəsi-sahibkarlığın, xüsusən də kiçik və orta sahibkarlığın inkişafına kömək məqsədilə maliyyə ehtiyatlarının cəlb edilməsi, sağlam rəqabətin və əmtəə bazarının inkişafı, yeni iş yerlərinin yaradılmasını təmin edən investisiya layihələrinin həyata keçirilməsində iştirak etməkdir".

Araşdırmalar göstərir ki, əgər 2002-ci ildə Dövlət büdcəsindən sahibkarlığa yardım məqsədilə 2,6 milyon AZN həcmində vəsait ayrılmışdısa, bu rəqəm 2003-cü ildə 10 milyon AZN, 2004-cü ildə 20 milyon AZN, 2005-ci ildə 40 milyon AZN, 2006-cı ildə 80 milyon və 2007-2010-cu illərdə isə hər il təxminən 80-100 milyon AZN vəsait yönəldilmişdir. Göründüyü kimi cari ildə sahibkarlığın inkişafına ayrılan vəsaitlərin həcmi, 2002-ci ilə nisbətən 30-38 dəfədən çox artmışdır.

Sahibkarlığa yardımın yaxşılaşdırılması yollarından biri də, onların normal fəaliyyətinə əlverişli şəraitin yaradılmasıdır. Bu istiqamətdə də son illərdə xeyli işlər görülmüş, tədbirlər həyata keçirilmişdir. Beləliklə,

görülmüş tədbirlər nəticəsində, ölkəmizdə sahibkarlıq fəaliyyəti dinamik şəkildə inkişaf edir.

Bu inkişaf aqrar sahədə də yüksələn xətlə getməkdədir. Aqrar sahibkarların dövlət tərəfindən dəstəklənməsi və onlara sərbəstlik verilməsi, bu insanlarda torpağa bağlılıq, şəxsi təşəbbüskarlıq, qurub-yaratmaq, daha çox gəlir əldə etmək və qənaətcil olmaq, həmçinin digər belə müsbət meyillər daha da artmışdır. Bütün bunlar, təməli Ulu Öndər Heydər Əliyev tərəfindən qoyulmuş aqrar siyasətin düzgünlüyünün nəticəsidir.

Ölkə prezidenti cənab İlham Əliyev bu ilin aprel ayında Şəki-Zaqatala regionunda səfərdə olarkən, sahibkarlarla görüşündə demişdir: "Sahibkarlığın təşviqi, sahibkarlar üçün əlverişli şəraitin, gözəl sərmayə mühitinin yaradılması, yersiz yoxlamalardan sizi qorumaq, Azərbaycanda sahibkarlardan ötrü, sözün əsil mənasında gözəl şəraitin yaradılması bizim üçün əsas prioritet məsələlərdir".

Bu Dövlət başçısı tərəfindən sahibkarlığın inkişafına göstərilən hərtərəfli qayğının nəticəsidir ki, regionların iqtisadiyyatının əsasını təşkil edən kənd təsərrüfatının daha da inkişaf etdirilməsinə möhkəm zəmin yaratmışdır. Respublikamızda tikintisi böyük investisiya tələb edən İmişli Şəkər Zavodunun istifadəyə verilməsi, bu sahədə qazanılmış uğurların və müvəffəqiyyətlərin əyani nümunələrindən biridir. Aqrar sahədə yeni emal müəssisələrinin tikilməsi və mövcud olanların yenidən qurulması ölkədə taxıl, pambıq, meyvə, tərəvəz, kartof, şəkər çuğunduru, barama və heyvandarlıq məhsullarının istehsalının xeyli artırılmasına stimül vermişdir.

Aqrar sahədə sahibkarlığa yaradılan şəraitin yaxşılaşdırılmasının ən mühüm şərtlərindən biri də kifayət qədər investisiya resurslarının tapılmasıdır. Fikrimcə, bu istiqamətdə yerli və xarici investorların fəal iştirakı tam təmin edilməsidir. Bu sahədə mühüm istiqamətlərdən biri də regionlarda sərbəst iqtisadi zonaların yaradılması ola bilər. Ölkə iqtisadiyyatı, o cümlədən aqrar sahə zəngin təbii-istehsal resurslarına malikdir, eləcə də əmək resursları Azərbaycanda, dünya təcrübəsindən məlum ərazi istehsal zonalarının yaradılması və onların səmərəli fəaliyyəti üçün etibarlı zəmin rolunu oynaya bilər. Bu baxımdan, əhəmiyyəti nəzərə alınmaqla aqrar istehsal sahəsində sahibkarlığın inkişafı üçün xüsusi güzəştlər sisteminin yaradılması və investisiya imkanlarının daha da genişləndirilməsi zəruridir.

Bunlarla yanaşı, ölkədə sahibkarlığın hərtərəfli təşəkkül tapması, inkişaf etməsi və səmərəliliyini yüksəltmək üçün kənd təsərrüfatı sahəsində infrastruktur, tikinti, informatika, intellektual xidmətlər, innovasiya, konsaltinq və sair fəaliyyət sahələrində də hərtərəfli tədbirlər görülməlidir. Xüsusilə, lizinq xidməti sahəsində sahibkarlığın inkişafı mühüm əhəmiyyət kəsb edir. Çünki, onun inkişafı dolayı yolla olsa da aqrar istehsal sferasında sahibkarlığın inkişafına təkan verir.

Lakin qeyd etmək lazımdır ki, aqrar sahədə sahibkarlıq fəaliyyəti iqtisadi inkişafın dinamik artımının əsas amilinə, tam mənada hələ çevrilməmişdir. Bu gün bəzi kənd təsərrüfatı məhsullarının artımı hələ də tələbatdan geri qalır, həm də sahibkarların gələcək yaşayış minimumunun tələblərində cavab vermir. Bunun əsas səbəblərindən biri – aqrar sahədə istehsal və emal prosesinin tam inkişafı üçün əlverişli şəraitin hələ yaradılmamasıdır. Müvafiq şəraitin yaradılması və sahibkarlığa yardım edilməsi istiqamətində mövcud olan çatışmazlıqlarla yanaşı bir sıra problemlər də mövzudur və onların həll edilməsi aqrar iqtisadiyyatın inkişafına təkan verə bilər.

Təhlillər göstərir ki, aqrar sahədə mövcud olan və milli sahibkarların qarşılaşdıqları problemləri iki qrupa, obyektiv və subyektiv amillərə bölmək olar:

- 1) təbii amillərin yaratdığı problemlər;
- 2) insanların özlərinin yaratdığı problemlər.

İkinci qrup problemlərin özündə təşkilati, texniki, texnoloji, iqtisadi və s.tipli obyektiv və subyektiv amillər aqrar sahədə sahibkarlığın inkişafına mane olur.

Kənd təsərrüfatı torpaq, su, hava, temperatur, işıq və digər təbiət amillərindən asılı olan sahədir. Həmin amillər üzrə normal rejim pozulduqda, aqrar sahədə ciddi problemlər yaranır. Bəzən həmin amillərin kəskin dərəcədə pozulması təbii fəlakətlərlə nəticələnir. Buna görə də təbiətin yarada biləcəyi global problemlərin qarşısını qabaqcadan almaq üçün, ardıcıl tədbirlər sistemi həyata keçirilir.

Aparılan sorğu, müşahidə və təhlillərdən aydın olur ki, kənd təsərrüfatı sahəsində sahibkarlıq fəaliyyətinin inkişafına obyektiv amillərlə yanaşı, subyektiv xarakterli və süni yaradılan problemlər də ciddi təsir göstərir. Belə problemlərdən bir neçəsini aşağıda göstərək:

- Azərbaycan Respublikasının qanunvericilik aktlarında torpaq sahələrinin girovu (ipotekası) təsbit olunmasına baxmayaraq, banklar kredit verərkən əksər hallarda torpağı girov götürməkdən çəkinirlər. Hesab edirik ki, səhmdar-kommersiya bankları bank siyasətində sərbəst olsalar da, fəaliyyət göstərdiyi, Respublikanın qanunlarına hörmət və riayət etməyə borcludurlar.

Bəzən də banklar öz riskini minimuma endirmək üçün verdiyi kreditin məbləğindən iqiqat artıq dəyərə malik olan girov tələb edirlər. Bizə elə gəlir ki, girov məsələsinə birtərəfli mövqedən yanaşılmamalı, qarşı tərəfin mənafeyini də nəzərə alaraq, kreditlə girov maksimum 1,0:1,3 nisbətində olmalıdır.

- Hazırda "Hüquqi şəxs yaratmadan sahibkarlıq fəaliyyəti ilə məşğul olan fiziki şəxslərin Dövlət Reyestrinə daxil edilməsi haqqında Şəhadətnamə" Dövlət Statistika Komitəsi tərəfindən verilir. Bu hal uzaq kənd və rayonlarda fəaliyyət göstərən sahibkarlar üçün əlavə problemlər yaradır. Problemi həll etmək üçün həmin Şəhadətnaməni rayon statistika idarələri tərəfindən verilməsi daha məqsədəuyğundur;

- Sahibkarlığa Kömək Milli Fondunun vəsaitlərindən istifadə qaydalarında kənd təsərrüfatının spesifik, özünəməxsus xüsusiyyətləri nəzərə alınmamışdır. Belə ki, bu qaydalarda kreditin qaytarılma müddəti müəyyən edilərkən, kənd təsərrüfatında əsasən ildə bir dəfə məhsul alındığı, yeni salınan çoxillik əkmələrin əkildikdən 3-5 il sonra məhsul verdiyi və s. xüsusiyyət nəzər alınmadığına görə mini və kiçik həcmli kreditlər üçün nəzərdə tutulmuş 1.5 il müddətli, kənd təsərrüfatı sahəsində real deyildir;

- Kommersiya fəaliyyəti ilə məşğul olan bəzi işbazlar istehlakçı sahibkarlara kənd təsərrüfatı bitkilərinin xəstəlik və zərərvericilərinə qarşı işlədilən mənşəyi məlum olmayan, yaxud yararlıq vaxtı ötmüş keyfiyyətsiz dərman preparatlarını satmağa onlara ciddi ziyan vururlar. Məsələn, anoloji şikayətlər respublikaya götirilən azot gübrəsinin tərkibində təsiredici maddənin az olduğu barədə də tez-tez eşidilir. Belə hallara qarşı

mübarizə aparmaq üçün, Kənd Təsərrüfatı Nazirliyinin nəzdində fəaliyyət göstərən "Bitki mühafizəsi vasitələrinin və aqrokimyəvi maddələrin sınağı və qeydiyyatı üzrə komissiya"sı ilə əlaqə yaratmaq aqrar istehsalçılar üçün məqsədmüvafiq hesab edilir.

Bəli, təcrübə göstərir ki, keçid mərhələsində xarici sərmayəni və yeni texnologiyaları cəlb etmədən, sahibkarlıq fəaliyyətini əsaslı inkişaf etdirmək qeyri-mümkündür. Respublikanın kənd yerlərində, ümumiyyətlə, aqrar sahədə mövcud olan sosial-iqtisadi vəziyyətlə qənaətlənməyən xarici sərmayədarlar əksər hallarda ancaq iri şəhərlərdə və şəhəratrafi ərazilərdə iş yerləri açır və bizneslə məşğul olurlar. Fikrimizcə, onları, kənd yerlərində də yeni istehsal, xidmət və emal sahələrinin açılmasında maraqlandırmaq üçün kəndlərin istehsal və sosial infrastrukturunun yaxşılaşdırılmasına Dövlət himayəsi artırılmalıdır.

ƏDƏBİYYAT

1. Fermer və kənd təsərrüfatı haqqında Azərbaycan Respublikasının Qanunu. Bakı, 1995. Səhə.1-7. 2. Ə.Əlirzayev. Azərbaycanla sahibkarlığın inkişaf problemləri. Bakı, 2010. 3. T.A.Abbasov. Bazar iqtisadiyyatı və sahibkarlığın regional inkişafı. Bakı, "Elm və təhsil", 2011. 4. İbrahimov İ.H. Aqrar islahatlar və sahibkarlığın inkişafı. Bakı, 2005. 5. Azərbaycanın statistik göstəriciləri. Bakı, 2014.

Особенности формирования системы государственной помощи развитию предпринимательства в области сельского хозяйства

Я.Х.Велиев

В современных условиях экономические реформы, проводимые в жизнь привели к ускоренному развитию предпринимательской сферы в сельском хозяйстве, экономическому развитию страны и улучшению уровня жизни населения. Все это придало особую значимость ускоренному развитию жизни страны.

В этом плане в статье ясно показана роль технологического бизнес-маркетинга в развитии агропромышленного предпринимательства, создания инфраструктуры в этой области.

В статье показывается значимость и необходимость расширения системы государственной помощи в вышеуказанной области.

Ключевые слова: сельское хозяйство, предпринимательство, производство хозяйство, аграрная сфера, эффективность, инновация, фермер.

Features of formation of the state support system forentrepreneur in the agricultural sector

Y.X.Veliyev

In modern conditions, the economic reforms implemented in the life results to the accelerated development of the entrepreneurial sphere in the agriculture, the economic development of the country and the improvement of the level of the population. All this given special significance to the accelerated development of the life of the country.

In this plan, the article clearly shows the role of technological business marketing in the development of agro-industrial entrepreneurship in creating infrastructure in this area.

The article shows the importanse and necessity expanding the system of government assistance in the above mentioned area.

Key words: production economy, entrepreneur-ship development, agrarian sector, agriculture, efficiency, farmer, innovation.